

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Concilia Galliæ Narbonensis

Baluze, Etienne

Parisiis, 1668

Concilium Monspeliense Habitum anno MCCXIV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14646

Legatus iste Episcopos & Clericos admonet attendere ne corda eorum crapula vel comessationibus aggraventur, juxta consilium Pauli Apostoli ad Timotheum scribentis. Sed quòd ait vitandam esse multiplicatam ferculorum, respicit haud dubiè ad consuetudinem Francorum, qui (ut Liuthprandus adnotat in libro primo historiarum sui temporis c. vi.) cibaria multa convivis ministrare consueverunt, cujus etiam moris antiqui testimonium extat apud Vvalfighamum ad annum MCCXCVI.

CONCILIUM MONSPELIENSE

Habitu anno MCCXIV.

PUTO in literis evocatoris legendum esse *R. servus crucis Christi &c.* non autem *P. servus &c.* Verùm cum ita scriptum sit in authentico, nihil mutare volumus. Sed profectò intelligi debet de Roberto de Corceone Tituli sancti Stephani in Caelio monte Presbytero Cardinale, qui tum in Gallias missus est pro negotio terræ sanctæ promovendo. *Qui legatus veniens in Franciam,* inquit Petrus monachus Vallium-Cernaij in capite LXX, *Historiæ Albigenis, sollicitudine non pigra junctum exequens officium, cœpit discurrere per Franciam, Archiepiscoporum & Episcoporum Concilia celebrare, predicatores instituere, modisque omnibus terræ sanctæ negotium promoveri.* Hic igitur cum videret non deserendum esse negotium fidei, Concilium indixit in Monspelienfi urbe celebrandum, ad quod invitavit Episcopos vicinarum provinciarum. Sed ipse, ut ego quidem arbitror, hanc synodum non celebravit. Superveniens autem

Petrus de Benevento, conventum à Roberto destinatum habuit apud Montepessulanum. Editi fuerunt istius Concilij canones à clarissimo viro Petro Gariello in Serie Episcoporum Magalonensium, sed mendosi, ac mutili. Itaque operæ præmium fuit eos heic rursus edere ex veteri codice MS. monasterij sancti Albini Andegavensis. Quòd autem in tractoria ad Archiepiscopum Narbonensem legitur *Occitanensis* pro *Auxitanensis*, id scriptorum imperitiæ imputandum est, qui etiam frequenter scribunt *Auxitanensis* pro *Occitanensis*, ut satis notum est iis qui tractant veteres codices vetustasque membranas.

C A P. I.

A LAICIS IN HABITU] Ex hoc loco & pluribus aliis posteriorum temporum constitutionibus facile colligi potest verissimam esse observationem Tertuliani, qui in libro de velandis virginibus ait, sola fidei regula irreformabili & immutabili manente, cetera conversationis & disciplinæ admittere novitatem correctionis. quod etiam observatum est ab Innocentio III. in capite quinquagesimo Concilij Lateranensis. Nam antiquitus Clericorum vestitus non erat diversus à vestitu ceterorum hominum, solis moribus distinguebantur; ut patet ex Sulpitio Severo Dialogo II. cap. IV. & ex Celestino Papa I. in epistola ad Episcopos per Viennensem & Narbonensem provincias constitutos, in qua hæc inter cetera leguntur: *Discernendi à plebe vel ceteris sumus doctrina, non veste, conversatione, non habitu, mentis puritate, non cultu.* Vide Ioannem Monlucium in libro de reformatione Cleri Valentini & Diensis cap. I.

CAP. III.

Quod heic de Clericorum vestibus dicitur, magna ex parte sumptum ex Concilio quod anno MCCIX. apud Avenionem celebratum est à Milone apostolicæ sedis Legato, quod editum est in secundo tomò Spicilegij Dacheriani, cujus verò extant apud nos aliqua acta nondum edita. Istud porrò Concilij Monspelienfis statutum laudatum confirmatúmque est in Concilio quod in civitate Biterrensi habuit Gualterus Episcopus Tornacensis & apostolicæ sedis Legatus anno MCCXXXIII. Vide Concilium Lateranense sub Innocentio III. cap. XVI.

CAP. X.

PROCURAT. RED.] Concilium Lateranense sub Innocentio III. cap. XXXIII. *Procuraciones que visitationis ratione debentur Episcopis, Archidiaconis, vel quibuslibet aliis, etiam apostolicæ sedis Legatis aut Nuntiis, absque manifesta & necessaria causa nullatenus exigantur, nisi quando presentialiter officium visitationis impendunt.* Concilium Salmuriense habitum anno MCCLIII. *Non sine radice cupiditatis procedit quòd nonnulli Prelati provincia Turonensis in prioratibus & Ecclesiis procuracionem aut aliquid nomine procuracionis recipiunt in pecunia numerata, & nihilominus subditos ad eos in eisdem locis procurandos compellunt, sic ab eis procuracionem duplicem exigendo. quod fieri districtius prohibemus. Cum ratione visitationis debeat procuratio, inhibemus districtè precipientes ut nullus procuracionem recipiat nisi à locis duntaxat visitatis.*

CAP. XV.

PECUNIA PRO VEST.] Concilium Turonense habitum anno MCCXXXIX. Auctoritate presentis Concilij statuimus ne monachis vel aliis religiosis detur aliqua pecunie summa pro victu seu vestitu & aliis necessariis, sed juxta facultatem monasterij provideatur competenter eisdem. Item Concilium provinciale habitum apud Vallem Guillonis in diœcesi Cenomanensi anno MCCXLII. Quia verò radix omnium malorum est cupiditas, religiosis personis pecunia pro vestibus non tradatur; sed solum procurator domus vestes emat competentes, ut ipsis occasio habendi proprium subtrahatur. Concilium Albiense sub Zœno Legato cap. XVI. Nulli regulari pro vestibus seu pro pitancia suo majore pecunia summa detur, (ex hoc enim datur ei materia proprium retinendi) sed omnes in vestiario induantur.

CAP. XVI.

PROPRIETARIUM] id est, illi monachi qui proprium habent, ut dictum est in capite precedenti; in quibus id crimen est, cum paupertatem profiteantur. Nam maximè cupiunt veteres ne monachi aut Canonici regulares quippiam proprium habeant, sed ut apud illos omnia sint communia. Innocentius III. in epistola ad Abbatem & Conventum Sublacensem, quæ anno MCCII. scripta est, adeoque multò ante Concilium Monspeliense. Prohibemus quoque districtè in virtute obedientie sub obtestatione divini judicij, ne quis monachorum proprium aliquo modo possideat; sed si quis aliquid habet proprium, totum incontinenti resignet. Si vero post hoc proprietatem aliquam fuerit deprehensus ha-

bere, regulari monitione prævia de monasterio ex-
 pellatur; nec recipiatur ulterius, nisi pœniteat se-
 cundum monasticam disciplinam. Quod si proprietas
 apud quemquam inventa fuerit in morte, ipsa cum
 eo in signum perditionis extra monasterium in ster-
 quilinio subterretur, secundum quod beatus Gregorius
 narrat in dialogo se fecisse. Unde si quicquam ali-
 cui fuerit specialiter destinatum, non præsumat il-
 lud accipere; sed Abbati, vel Priori, vel Cella-
 rio assignetur. Et infra: Nec estimet Abbas quòd
 super habenda proprietate possit cum aliquo mona-
 cho dispensare: quia abdicatio proprietatis, sicut &
 custodia castitatis, adeo est annexa regula monacha-
 li, ut contra eam nec Summus Pontifex possit li-
 centiam indulgere. Extat hæc Innocentij constitu-
 tio in Tertia Collectione & in Decretalibus Gre-
 gorij, Titulo De statu monachorum, cap. Cum ad
 monasterium. Istius porro constitutionis mentio ex-
 tat in canone IX, Concilij Avenionensis anni
 MCCIX. Episcopis, Abbatibus, Præpositis, & ce-
 teris Religiosis Prioribus conventus insinuat syno-
 dalis, & sub attestatione divini iudicij districtè in-
 iungit, ut subditis suis professis licentiam habende
 proprietatis non tribuant, cum etiam hoc Romano
 Pontifici non liceat, sicut Dominus Innocentius Pa-
 pa tertius in quadam sua constitutione testatur. Ean-
 dem constitutionem in Concilio Biterrensi renova-
 vit Gualterius Episcopus Tornacensis & apostolicæ
 sedis Legatus anno MCCXXXIII. In Concilio habito
 anno MCCXXXI. apud Castrum Gonterij in diocesi
 Andegavensi ista leguntur: *Inhibemus ne monachi,*
nisi sint in administratione constituti, habeant sub
aliquo colore aliquam possessionem vel aliquam pro-
prietatem, etiam de licentia Abbatum, cum licen-
tia Abbatis in hoc eis non valeat suffragari. Ref-

picit itaque etiam hic canon ad constitutionem Innocentij. Hunc porrò canonem confirmavit Salmuriense Concilium cujus suprà meminimus.

CAP. XXV.

INTERDICTOS] Hanc monachorum audaciam animadverto ubique exagitatam ac damnatam. Sed de illa satis suprà dictum est in Notis ad Concilium Narbonense anni M X C. neque ea repeti nunc est opus.

CAP. XXVI.

TRES AD MINUS FRATRES] Statutum istud servari jussit Petrus Amelij Narbonensis Archiepiscopus in suo provinciali Concilio celebrato anno MCCXXXV. *Illud præterea duximus exprimendum, ut in Ecclesiis nostris non pauciores faciant moram quàm tres monachi vel Canonici regulares; sicut alia vice per Dominum Petrum Beneventanum tunc apostolica sedis Legatum fuit in provinciali Concilio constitutum, & postmodum observatum.* Idipsum in Biterrensi Concilio statutum reperio à Gualtero Tornacensi Episcopo, juxta mandatum Gregorij IX. cujus ea de re habetur epistola ad eundem Gualterum Legatum scripta. Jam antea cùm Abbas & Conventus monasterij Rivenfis in diocesi Venetensi assèrerent sibi per literas ab apostolica sede concessum esse ut in singulis ipsorum prioratibus singuli monachi commorarentur, si pluribus facultates non suppetere, deque ea re Venetensis Episcopus querelam ad Honorium III. detulisset, respondit Honorius istud repugnare Lateranensi Concilio, adeoque non credere se tales literas ab apostolica sede emanasse. Addit autem, ut si per occupationem, id est, subreptionem, forsitan

emanaverint, nolle se ut per hoc derogetur Concilio supradicto. Statutum porrò istud Concilij Lateranensis, quod laudat Honorius, extat in Concilio Lateranensi Alexandri III. & in Decretalibus Gregorij, Titulo *De statu monachorum*, cap. *Monachi*. Honorij verò constitutio extat in quinta compilatione Decretalium edita à clarissimo viro Innocentio Cironio Cancellario Tolosano, & in Decretalibus Gregorij, Titulo *De capellis monachorum*, cap. *Ex parte*. Vide Concilium Albiense sub Zæno cap. xvi.

Deest ergo in hoc Monspeliensi Concilio statutum de vestibus monachorum nigrorum & Canoniorum regularium, ut eas deferant albas, vel nigras; ea videlicet ratione, ut in una domo una sit forma vestis, unus color, nec quisquam monachorum nigrorum vestem ferat albam, neque Canonicus regularis nigram. Sola istius Concilij memoria superest in eodem cap. xvi. Concilij Albiensis.

CONCILIUM MONSPELIENSE

Habitu anno MCCXXIV.

LIBERTATES ECCLESIAE.] Quid sit hoc loco libertas Ecclesiæ, & utrum de sola electionum libertate intelligi debeat hic locus, an verò de aliis etiam rebus Ecclesiarum, non aliunde luculentius discere possumus quàm ex conditionibus pacis apud Fanum sancti Ægidij in prima Narbonensi initæ anno MCCIX. inter Milonem apostolicæ sedis Legatum & Raimundum Comitem Tolosanum, istius Raimundi patrem. Nam inter mandata quæ Legatus dedit Raimundo post absolutionem,